

Een nieuwe oplossing voor amfibieën in kolken



(Foto: Tanja Franscoise)



De nieuwe paddentrap kreeg op de Dutch Design Week 2023 een speciale vermelding bij de Award Natuurinclusief Bouwen van Vogelbescherming.



Dankzij RAVON weten we dat er elk jaar in Nederland tussen de 0,5 en 1 miljoen amfibieën in kolken (regenwaterafvoerputten) verdwijnen. Daar verhongeren, verdrogen of verdrinken ze, of ze spoelen door naar de afvalwaterzuivering. Er zijn de afgelopen tien jaar allerlei oplossingen bedacht, maar de meeste zijn niet of nauwelijks getest. In veel gevallen blijkt in de praktijk dat ze snel vervuild en onbruikbaar raken, kapot gaan tijdens onderhoud met de kolkenzuiger, de waterafvoer hinderen en/of niet bruikbaar zijn voor amfibieën.

Met een paar collega-kolkencheckers en Raymond Creemers van RAVON besloten we begin 2023 een veldproef met een paar kansrijke uitklimvoorzieningen te doen. We hadden geen idee wat we ons op de hals haalden... Gelukkig kon een collega in Houten een afsluitbaar terreintje regelen, had een andere collega wat geld over en wilde Raymond naast het uitdenken van een statistisch verantwoorde proef ook best opvangbakken timmeren. Een fabrikant leverde de kolken en een aannemer kwam ze gratis ingraven. Alles was net op tijd klaar voor de paddenpiek. De paddenwerkgroepen Zeist en Houten en de Utrechtse paddenwerkgroep De Padvindertjes brachten de benodigde padden; de salamanders kwamen uit Leiderdorp. De collega's die de verschillende groepjes amfibieën elke dag van de ene testopstelling naar de andere verhuisden en de resultaten noteerden, waren alleen wel heeel veel tijd kwijt aan het opsporen van verstopte salamanders...

De hoekstrip van kolkenfabrikant TBS-SVA kwam duidelijk als beste uit de test: in een trottoirkolk klom 90% van de padden en salamanders er binnen een etmaal uit. Er zaten geen amplexen of juvenielen in de test, daar hopen we komend jaar een vervolgprouf mee te doen. Als padden zich redden, weet je dat het met kikkers waarschijnlijk ook goed zal gaan. De hoekstrip kan zowel in nieuwe als in bestaande trottoirkolken op maat worden gemaakt. Hij moet wel worden gecombineerd met een oplossing voor de stoeprand, omdat de dieren anders steeds weer in de volgende kolk vallen. Een groep studenten van hogeschool Saxion heeft intussen nieuwe oplossingen voor stoepranden en voor kolken met een ronde slibvang ontworpen.

Tijdens het schrijven van dit stukje zijn de voorbereidingen voor een vervolgprouf in 2024 in volle gang. Op het zoekraken van salamanders hebben we nu iets bedacht. Intussen is er alvast een goede en betaalbare oplossing voor trottoirkolken op amfibieënhotspots en voor je eigen watermeterput of kelderkoekoek. Gebruik de QR-code voor meer informatie; hier kun je ook gemeentes en andere overheden, projectontwikkelaars enz. naar verwijzen. De webpagina wordt steeds bijgewerkt met de laatste resultaten.

Roek Vermeulen

Paddenpatrouille KNNV Leiden, paddenpatrouille@xs4all.nl

Creemers, R.C.M. & R. Vermeulen, 2023. Nieuwe uitklimvoorzieningen voor straat- en trottoirkolken. RAVON 91, jg. 25 (5): 62-65.